

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 31. decembra 2020. godine
Br. ref.:RK 1681/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI18/20

Podnosilac

Fatmir Hoti

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda PML. br. 316/2019 od
22. novembra 2019. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Fatmir Hoti, sa prebivalištem u Đakovici (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), kojeg zastupa Teki Bokshi, advokat.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [PML. br. 316/2019] Vrhovnog suda od 22. novembra 2019. godine (u daljem tekstu: osporena presuda), u vezi sa rešenjem PN. br. 794/2019 Apelacionog suda od 23. jula 2019. godine i rešenjem PK. br. 278/19 Osnovnog suda u Đakovici od 3. jula 2019. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom su, prema navodima podnosioca zahteva, povređena njegova prava zagarantovana članovima 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članom 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 27. januara 2020. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 30. januara 2020. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Radomir Laban (članovi).
7. Dana 7. februara 2020. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i ujedno tražio od istog da dostavi dodatne dokumente.
8. Dana 25. februara 2020. godine, podnosilac zahteva je dostavio dokumente koje je tražio Sud.
9. Dana 17. decembra 2020. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno/većinom zahteva iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica slučaja

Redovni krivični postupak

10. Dana 16. maja 2016. godine, presudom Osnovnog suda u Đakovici PKR. br. 23/2014, podnosilac zahteva je oglašen krivim za izvršenje krivičnog dela iz člana 270. Krivičnog zakonika Republike Kosovo i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 6 (šest) meseci, u koju mu je uračunato vreme provedeno u kućnom pritvoru od 30. avgusta 2013. do 12. septembra 2013. godine i u pritvoru od 13. septembra 2013. do 25. septembra 2013. godine.
11. Podnosilac zahteva je unutar zakonski ostavljenih rokova podneo žalbu pred Apelacionim Sudom a protiv presude Osnovnog suda u Đakovici, zbog povrede proceduralnog i krivičnog zakona.
12. Dana 9. septembra 2016. godine, Apelacioni sud je u presudi PAKR. Br. 421/2016 odbio žalbu podnosioca zahteva, podnetu protiv Presude Osnovnog suda u Đakovici, PKR. Br. 23/2014, ostavljajući na snagu ovu potonju. Od tog dana, presuda Osnovnog suda u Đakovici, PKR. Br. 23/2014 je postala pravosnažna.
13. Nakon pravosnažnosti presude Osnovnog suda u Đakovici, PKR. Br. 23/2014, oštećena strana je inicirala građansku tužbu pred Osnovnim sudom u Đakovici radi realizacije prouzrokovane štete. Na osnovu spisa predmeta, sudija koji je bio na tom predmetu je zatražio da bude izuzet sa suđenja, zbog toga što je oštećeni E.H. bio u porodičnim vezama sa pravnom sekretaricom koja je radila sa sudijom na predmetu. Ovom prilikom, odlukom AGJ. I. Br. 165/19, Osnovnog suda u Đakovici - odeljenje u Orahovcu, sudija na predmetu je bio zamenjen i predmet je dodeljen drugom sudiji po redu.

Zahtev za ponavljanje krivičnog postupka

14. Na osnovu odluke Osnovnog suda u Đakovici – odeljenje u Orahovcu AGJ. I. Br. 165/19, od 25. marta 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev za ponavljanje krivičnog postupka protiv pravosnažne presude Osnovnog suda u Đakovici PKR. br. 23/2014, navodeći da *postoje nove činjenice koje omogućavaju ponovno otvaranje predmetne presude, jer „je ovaj sud na identičan način da reaguje u krivičnom pitanju, koje se nije trebalo suditi u ovom sudu i trebalo je da se delegira u neki od drugih sudova.*
15. Dana 3. jula 2019. godine, Osnovni sud u Đakovici je rešenjem PK. br. 278/19 odbacio zahtev podnosioca zahteva za ponavljanje krivičnog postupka podnet protiv pravosnažne presude PKR. br. 23/2014, sa obrazloženjem da zahtev nema utemeljenje u zakonu iz razloga što na osnovu navoda podnosioca zahteva ne proizilazi da je otkrivena neka nova činjenica ili dokaz koji bi opravdao usvajanje zahteva za ponavljanje krivičnog postupka.
16. Podnosilac zahteva je u zakonskom roku izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv rešenja prvostepenog suda PK. br. 278/19 zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka.

17. Dana 23. jula 2019. godine, Apelacioni sud je rešenjem PN. br. 794/2019, odbio žalbu koju je izjavio podnosilac zahteva i potvrdio rešenje [PK. br. 278/19] Osnovnog suda u Đakovici od 3. jula 2019. godine, sa obrazloženjem da je prvostepeni sud: *"...dao dovoljne razloge da u ovom slučaju nisu ispunjeni zakonski uslovi za ponavljanje postupka protiv osuđenika Fatmir Hoti, uprkos tvrdnjama branioca osuđenika podnesenih u zahtevu, zato što nisu pravni osnov za ponavljanje postupka koji je završen sa konačnom presudom predviđenim prema članu 423 stav 1 ZKP-a"*.
18. Podnosilac zahteva je u zakonskom roku podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti jer su navodno rešenja nižih sudskih instanci zahvaćene povredama zakona i Ustava, odnosno povredama prava na pravično i nepristrasno suđenje.
19. Dana 22. novembra 2019. godine, Vrhovni sud je presudom [PML. br. 316/2019], odbio, kao neosnovan podnosiocjev zahtev za zaštitu zakonitosti, uz sledeće obrazloženje: *"... prema proceni ovog Suda, činjenice i dokazi na koje se branilac zove u zahtevu ne predstavljaju pravni osnov za podnošenje ovog pravnog instrumenta, odnosno nisu nove činjenice ili novi dokazi koje bi samostalno ili zajedno za prethodnim dokazima mogu da opravdaju nevinost osuđenog lica ili njegovu kaznu prema nekoj blažoj krivičnoj odredbi (podstav 1.3. člana 423) i takođe nisu nove činjenice ili dokazi koje pokazuju da osuđeni nije počinio delo, da je uključen u krivično delo za koje se on kažnjen i postojanje takvih činjenica bi bili sa odlučujućim uticajem na određivanju kazne (podstav 1.5 ZKP-a) za koje osnove je branilac podneo zahtev"*.

Navodi podnosioca zahteva

20. Podnosilac zahteva tvrdi da su odlukama redovnih sudova, a posebno osporenom presudom, povređena njegova prava zagarantovana članovima 22, 31. i 53. Ustava i članom 6. EKLJP, jer:

U Presudi Vrhovnog Suda Kosova, PML. br. 316/2019 od datuma 22.11.2019. godine, sud izražava sumnju zašto g. Fatmir Hoti nije zatražio isključenje suda tokom redovnog sudskog postupka. G. Fatmir Hoti, niti njegova odbrana nisu bili u saznanju činjenice da Osnovni sud u Đakovici, ima razloge da veruje u njegovu objektivnost. Ova činjenica došla nam je do znanja tek 25.05.2019. godine, što ova činjenica daje nam do znanja i da se direktno posumnja u objektivnost Suda, što tokom krivičnog postupka u predmetu PKR. br. 23/14 budući da su postojale okolnosti za isključivanje tog Suda, smatramo da je ova činjenica nova činjenica koja je uticala na rešenje suda, tako da su ispunjeni zakonski uslovi u skladu sa članom 423 stav 1 tačka 1.3 i 1.5 u vezi sa članom 419 ZKPRK-a za ponavljane postupka krivičnog predmeta. Ove činjenice i dokazi su jednog takvog značaja i kvalifikacije koje dovode u sumnju konačnu presudu, odnosno da mogu izazvati njegovu promenu. U stvari ako presuda, za koju se zahteva ponavljanje postupka, je sudio jedan sudija koji je trebao da bude isključen, predstavlja osnovna i apsolutna kršenja. Takva presuda je u suprotnosti sa članom 5 Zakonika o krivičnom postupku, jer takvo suđenje se ne može tretirati kao pravično i nepristrasno kao i u suprotnosti sa članom 22, 31 i 53, Ustava Republike Kosovo.

21. Na kraju, podnosilac zahteva traži od suda da: *“I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim; II. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, u vezi sa stavom 1, člana 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima; III. DA PROGLASI nevažećim: rešenje Osnovnog suda u Đakovici PK. br. 278/2019 od 03.07.2019. godine, rešenje Apelacionog suda Kosova PN. br. 794/2019 od 23.07.2019. godine i presudu Vrhovnog suda Kosova, PML. br. 316/2019 od 22.11.2019. godine”*.

Prihvatljivost zahteva

22. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani Ustavom, dalje precizirani Zakonom i predviđeni Poslovníkom.
23. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

[...]”.

24. Sud se takođe poziva i na članove: 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

[...]

“2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

25. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana; da je iscrpeo dostupna pravna sredstva u skladu sa zahtevima iz člana 113.7 Ustava i člana 47.2 Zakona; da je naveo akt javnog organa koji osporava pred Sudom i ljudska prava za koja tvrdi da su mu povređena, u skladu sa članom 48. Zakona, kao i da je podneo svoj zahtev blagovremeno u skladu sa članom 49. Zakona.
26. Međutim, Sud takođe uzima u obzir i uslove prihvatljivosti koji su propisani Poslovníkom i u konkretnom slučaju se poziva na pravilo 39. [Kriterijum o prihvatljivosti] potpravilo (3) (b) Poslovnika o Radu, koje propisuje:

(3) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim pod sledećim uslovima:

[...]

(b) kada zahtev nije *ratione materiae* u skladu sa Ustavom;

[...]”.

27. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da su osporenim presudom Vrhovnog suda povređena njegova prava zagarrantovana članovima 22, 31. i 53. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP iz razloga koji su naznačeni u odeljku sa navodima.
28. Iz spisa predmeta, Sud primećuje da suština navoda podnosioca zahteva o povredi njegovih prava zagarrantovanih Ustavom spada u polje primene člana 31. Ustava i člana 6.1 EKLJP, odnosno da je navodna povreda povezana sa objektivnom nepristrasnošću suđenja.
29. S tim u vezi, Sud prvo ukazuje da su redovni sudovi odbili podnosiočev zahtev za ponavljanje krivičnog postupka iz razloga što isti nije ispunio procesne kriterijume predviđene zakonom zbog toga što podnosilac zahteva nije pružio nove činjenice i dokaze koji bi doveli u pitanje zakonitost i ustavnost presuda u odnosu na pravičan krivični postupak.
30. U tom smislu, Sud naglašava da saglasnost *ratione materiae* zahteva sa Ustavom potiče iz materijalne nadležnosti Suda. Prava na koja se poziva podnosilac zahteva moraju da budu zaštićena Ustavom kako bi ustavna žalba bila *ratione materiae* u saglasnosti sa Ustavom i samim tim, u nadležnosti Ustavnog suda (vidi, Ustavni sud, slučaj K107/17, podnosilac *Pashk Mirashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. maja 2017. godine, stav 66).
31. Sud u nastavku podseća na praksu Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i svoju sudsku praksu u kojoj se kaže da se član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i član 6. stav 1. [Pravo na pravično suđenje] Konvencije, ne primenjuju na zahteve za ponovno otvaranje ili ponavljanje postupka (vidi, analogno, slučajeve Ustavnog suda: K159/15, podnosilac *Sabri Ferati*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. juna 2016. godine; K180/15, 81/15 i 82/15, podnosilac *Rrahim Hoxha*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. decembra 2016. godine; vidi, *inter alia*, *Zawadzki protiv Poljske*, predstavka br. 34158/96, od 6. juna 1999. godine; *Sablon protiv Belgije*, predstavka br. 36445/97, i *Steck-Risch i drugi protiv Lihtenštajna* (dec), br. 29061/08, od 11. maja 2010. godine, ... *Nistler protiv Austrije*, br. 24912/08,

ESLJP, odluka od 19. novembra 2013. godine; *Dichev protiv Bugarske*, br. 1355/04, ESLJP, presuda od 27. januara 2011. godine).

32. U ovom konkretnom slučaju, Sud se posebno poziva na predmet ESLJP-a *Franz Fischer protiv Austrije*, predstavka br. 27569/02, odluka od 6. maja 2003. godine, u kojem je utvrđeno da se član 6. EKLJP ne primenjuje na postupke za preispitivanje određenog predmeta, odnosno kada je lice čija je kazna postala pravosnažna, podnelo zahtev za preispitivanje svog slučaja i tokom tog postupka nije "optuženo za krivično delo".
33. Shodno tome, Sud ponavlja svoj stav da u svim slučajevima u kojima su zahtev za ponavljanje postupka, iz procesnih razloga, odbacile ili odbile sve sudske instance, član 31. Ustava, u svetlu tumačenja člana 6.1 EKLJP, nije primenljiv, jer sudovi nisu ponovo otvorili presuđenu stvar i nemamo ponavljanje postupka u kojem bi naknadno došla do izražaja primena ovih odredbi.
34. U tom kontekstu, Sud smatra da navodi podnosioca u vezi sa odbijanjem njegovog zahteva za ponavljanje krivičnog postupka od strane redovnih sudova nisu *ratione materiae* u saglasnosti sa Ustavom.
35. Kao rezime, Sud utvrđuje da se zahtev podnosioca u odnosu na zahtev za ponavljanje krivičnog postupka mora takođe proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 39 (3) (b) Poslovnika o Radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, na osnovu člana 113.7 Ustava, člana 20. Zakona i pravila 39 (3) (b) i 59 (2) Poslovnika, dana 17. decembra 2020. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi